

Verslag vergadering Adviescommissie Cultuurhistorie 21 augustus 2014

Aanwezig

Voorzitter	De heer Gabriëls
Secretaris	Mevrouw Jongeling (verlaat i.v.m. vergadering MWC)
2 ^e secretaris	De heer Truyen
Commissieleden	Mevrouw Beckers (verlaat i.v.m. vergadering MWC), de heren Bukkems, Kremers, Lammeretz, Van den Berg en Verhaag
Toehoorder	De heer Korten

1. Opening

Wethouder Gabriëls opent de vergadering en heet ieder welkom.

2. Kennismaking en introductie

De commissie kent een gewijzigde samenstelling. De leden stellen zich kort voor.

3. Vaststellen agenda

De agenda wordt vastgesteld onder tussenvoeging van de punten Handhaving en Zichtbaarheid commissie als punten 8 en 9.

4. Vaststellen verslag en actielijst van 3 april 2014

Het verslag van 3 april 2014 wordt op bladzijde 3 bij punt 9 Rondvraag gewijzigd. In de 1^e zin wordt 'heeft gezien' gewijzigd in 'is verheugd'.

Het verslag wordt voorts ongewijzigd vastgesteld.

Naar aanleiding van het verslag, punt 6 Erfgoedprijs wordt geïnformeerd naar de voortgang. Die is helaas niet te melden wegens andere prioriteiten. Dit punt wordt geagendeerd voor de volgende vergadering.

5. Mededelingen

a. Open Monumentendag 2014

De flyer met het programma voor 13 en 14 september wordt ter vergadering uitgereikt. Deze flyers zijn tijdens het evenement Festeynder op 10 augustus in Nederweert verspreid. Dit gebeurt ook tijdens de markt in Weert op 6 september en op de Landdag in Altweerderheide op 7 september.

In het jubeljaar Weert600 telt het programma een record aantal openstellingen en activiteiten. Het programmaboek en drie fietsroutes zijn in de maak. De landelijke website www.openmonumentendag.nl/weert is gevuld en het programma is te vinden via de gemeentelijke website (www.weert.nl/monumentendag) en de evenementenkalenders Met ons in Weert en Weert 600.

Aan alle activiteiten wordt tijdens de Klassendag op vrijdagmorgen 12 september nog de onthulling van een informatiepaneel toegevoegd. Dit komt op de hoek van het voormalige Ursulinenklooster en wordt onthuld door wethouder Gabriëls.

b. Molens

De heer Van den Berg doet verslag van de aandachtspunten rond de molens:

- Vlak voor deze vergadering zijn de twee kantstenen van de kollergang opgehaald bij de Tiendschuur. Ze zijn naar de werkplaats van Adriaens Molenbouw gebracht om te worden opgeknapt. Op 5 oktober a.s. om 10.00 uur is de onthulling van de gereconstrueerde kollergang nabij de oorspronkelijke locatie op de Beekpoort. Dit is de start van de Limburgse molendag in Weert. Hierbij zullen 6 molens 600 minuten draaien. Er zijn diverse activiteiten, waaronder een wandeling langs verdwenen molens in de binnenstad.

De heer Lammeretz voegt hier aan toe dat komend najaar een informatiebord wordt geplaatst over de Vloedmolen nabij de oorspronkelijke locatie.

- Er wordt gewerkt aan het opnemen van toeristisch interessante locaties als POI (point of interest) in een route van de VVV of landelijk systeem. Worden de molens daar ook in opgenomen? Dit wordt nagevraagd.
- Op de app Met ons in Weert staan veel fouten op het gebied van molens. Hoe kan dit worden rechtgezet? Ook dit wordt nagegaan.

c. Actuele restauratieprojecten

i) St. Martinuskerk

De 2^e fase restauratie muurwerk St. Martinuskerk is van start gegaan. Dit project krijgt subsidie van provincie, bisdom en gemeente. Het werk zal voor eind van het jaar klaar zijn. Van de Stichting Martinus Monument is het jaarverslag over 2013 ontvangen. Dit wordt verspreid onder de leden van de commissie.

ii) Paterskerk

Stichting Paterskerk de Biest heeft een subsidietoezegging ontvangen van de provincie voor restauratie. Dit is echter niet voldoende voor een sluitende begroting. De Stichting heeft de gemeente om een bijdrage van € 95.000,- gevraagd. B&W moet hierover nog besluiten.

De heer Van den Berg noemt naar aanleiding hiervan een initiatief in ontwikkeling. Als er fondsenwerving is voor goede doelen, zou dit ook ten goede moeten kunnen komen aan een op te richten "Weerter Cultuurfonds". Daar zouden onze monumenten een beroep op kunnen doen. Cultuur wordt door sommigen gezien als een luxe, maar cultuur is een economische factor en van belang voor alle inwoners en bezoekers. Dit is ook zo opgenomen in de Structuurvisie.

iii) Fatimahuis

Voor de restauratie en herbestemming van de Fatimakerk tot Fatimahuis is € 500.000,- subsidie aangevraagd bij de provincie. Deputé Koopmans is op locatie geweest en heeft toezeggingen gedaan. De provincie moet echter nog besluiten over de aanvraag. Bij sluiting van de termijn per 1 juni jl. was het budget flink overvraagd.

iv) Antoniusmolen

De laatste fase van de restauratie van de Antoniusmolen is afgerond. Provincie, gemeente en Prins Bernhard Cultuurfonds hebben daaraan aanzienlijke bijdragen geleverd. Deze molen heeft de beste biotoop van alle Weerter molens. In verband daarmee informeert de commissie naar de voortgang van het bouwplan van Proptimize op Kampershoek Noord en de maatregelen om de biotoop te verbeteren. De Molenstichting heeft zich er sterk voor gemaakt dat compensatie aan de molen wordt besteed en niet aan de eigenaar. Met het terugbrengen van het Van Bussel-systeem (waardoor de molen efficiënter kan draaien bij minder wind) wordt het verlies aan wind gecompenseerd.

v) Wilhelmus-Hubertusmolen

De restauratie van deze molen is bijna afgerond. Op 26 oktober a.s. is de officiële opening. De wijziging van het bestemmingsplan voor de toekomstige functie is in gang gezet.

vi) Molen de Hoop

Ook de restauratie van de molen in Swartbroek is bijna afgerond. De molenaar gaat hier full time bedrijfsmatig malen.

d. Monumentenbord

De Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed heeft in samenwerking met de VVV een bord ontwikkeld voor rijksmonumenten. Het eerste bord wordt 11 september onthuld bij de Ridderzaal in Den Haag. Doel is een eind maken aan de onduidelijkheid die er is over de blauw-witte schildjes (deze zijn bedoeld voor bescherming van erfgoed in oorlogstijd), de monumenten herkenbaar maken en koppeling mogelijk maken met digitale informatie. Er komt ook een versie voor gemeentelijke monumenten. De borden kosten € 31,- per stuk. De commissie heeft er begrip voor dat aanschaf voor alle monumenten begroting is en geeft in overweging deze bordjes te verstrekken bij subsidie of vergunningen.

e. Archeologie

De heer Truyen licht de volgende onderwerpen toe:

- De Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed (RCE) heeft het beschermingsprogramma voor archeologische rijksmonumenten opgesteld. Daarin zijn landelijk 28 archeologische monumenten onderzocht. 25 daarvan worden voorgedragen voor wettelijke

bescherming. Daaronder zijn er twee welke onderdeel uitmaken van het provinciaal aandachtsgebied *Eiland van Weert*, beide in beekdalen van de Tungelroysche Beek: de Romeinse brug tussen Tungelroy en Stramproy en de Prehistorische botresten bij de Mildert. Het aanwijzingstraject wordt door de RCE opgestart in overleg met de gemeenten Weert en Nederweert.

- Het onderzoeksrapport Kampershoek fase 2 van de VUHbs is gereed (Rapport ZAR 55). In dit rapport worden de 16 vindplaatsen beschreven. Dit zijn twee structuren bij bewoning uit de prehistorie, drie nederzettingen uit de vroege IJzertijd, een grafveld uit de Late IJzertijd, twee nederzettingen met grafvelden uit de Romeinse Tijd, drie erven uit de Volle Middeleeuwen en bewoningssporen uit de Late Middeleeuwen – Nieuwe Tijd. Door dit onderzoek, dat past in het onderzoeksareaal dat zich uitstrekt van Laarveld tot Hoebenakker, is een goed inzicht verkregen in de archeologische geschiedenis van dit deel van het provinciaal aandachtsgebied *Eiland van Weert*. Op verzoek van de commissie zal de heer Truyen nagaan of een van de auteurs bereid is een toelichting op dit onderzoek te geven. Mocht dit het geval zijn, dan wordt dit doorgegeven aan PMK.
Het rapport is niet digitaal beschikbaar. Nagegaan wordt of er een exemplaar voor PMK beschikbaar is.
- Het definitieve onderzoeksrapport van de Houtstraatlossing is klaar en wordt de leden toegestuurd. Het onderzoek bood een unieke kans om het bodemprofiel over een lange afstand te bekijken, iets wat zelden mogelijk is in bebouwd gebied. In de zuidelijke zone van het *Eiland van Weert*, zijn nog geen vergelijkbare gegevens bekend.
- Het onderzoeksrapport sanering Keenterstraat 6 wordt aan de leden gestuurd.
- Bij het plan tot verbouwing van het horecapand met woning, Biest 112, wordt de middeleeuwse waterput in de tuin in situ behouden.
- Een inspectie bij de grondversturende activiteiten achter het pand Biest 59 heeft uitgewezen dat het terrein in het verleden reeds verstoord is. De eventuele archeologische resten zijn bij die verstoring vernietigd.
- Bij de uitbreiding van de kleedlokalen van VC Laar in noordelijke richting, Molenakkerdreef 101, worden mogelijk archeologische resten bedreigd. Een inventariserend veldonderzoek door middel van boringen heeft opgeleverd dat de archeologische laag op 75-80 cm –mV aanwezig is. De bodemopbouw is nog onverstoord. Er wordt onderzocht of het bouwplan dusdanig kan worden bijgesteld daar hiermee rekening gehouden wordt. In dat geval wordt een archeologische inspectie, dan wel begeleiding uitgevoerd.
- Sint Sebastiaanskapelstraat 9a kent een hoge archeologische waarde op de beleidskaart van de gemeente Weert. Er worden twee nieuwe stallen gebouwd, welke leiden tot een (mogelijke) vernietiging van eventueel aanwezige archeologische resten. Het Programma van Eisen voor een proefsleuvenonderzoek is gereed. Doel van het proefsleuvenonderzoek is te bepalen of op de locatie een archeologische vindplaats aanwezig is. En indien dat het geval is wordt vastgesteld wat de inhoudelijke en fysieke kwaliteit van de vindplaats (aard, ouderdom, omvang, gaafheid en conservering) is, teneinde te komen tot een waardenstelling.

6. Ingekomen stukken

a. Visie erfgoedaspecten in de leefomgeving

Deze conceptvisie is een deeltuitwerking van de structuurvisie en van de visie op de binnenstad.

Mevrouw Beckers is van mening dat cultuurhistorie kansen biedt, ook als economische factor en voor toerisme e.d. Belangrijk is dat helder wordt waar Weert staat qua cultuurhistorie en waar de gemeente heen wil. Zij constateert dat de visie vooral over (een deel van) het centrum gaat. Zij adviseert het buitengebied erbij te betrekken. De gemeente dient haar rol te bepalen (eigenaar, initiator en schepper van randvoorwaarden). Met name via bestemmingsplannen kan een gemeente ruime mogelijkheden scheppen. Leg daarin wel goed vast wat per se niet is toegestaan. De gemeente moet vooral een inspirerende en betrouwbare partner zijn, die kwaliteit waarborgt voor iedereen. De stelling dat Weert een vriendelijke stad is met menselijke maat, klopt. Dit betekent niet dat Weert middelmatig of saai is, of zich te bescheiden moet opstellen.

De heer Van den Berg adviseert prioriteiten te stellen. Daarbij zijn het kasteel, de markt en het Birgittinessenklooster van grote betekenis voor Weert. Daarnaast spelen het landschap, de agrarische achtergrond en de molens een grote rol. Als de visie alleen over het centrum gaat, dient dit duidelijker te worden afgebakend.

De heer Kremers heeft al per mail gereageerd. Hij raadt aan naast de molens ook de Lichtenberg op te nemen. Er dient in de uitwerking van deze visie fris naar Weert te worden gekeken door onafhankelijke deskundigen.

De heer Verhaag wijst op de rol die Weert heeft gespeeld in de landelijke geschiedenis. Philips de Montmorency, graaf van Horne en heer van Weert, speelde een cruciale rol bij de aanleiding van de Tachtigjarige Oorlog, die leidde tot een zelfstandig Nederland. Dit dient, waar mogelijk, zichtbaar te worden gemaakt in het straatbeeld. Voorts dient er meer afstand te worden genomen van de alledaagse en praktische gang van zaken. Daarna kan de visie en ambitie worden vastgelegd.

Genoemd wordt dat bijvoorbeeld (buitenlandse) gasten verbaasd zijn over het cultuur-historisch gehalte van Weert. Deze rijkdom dient beter zichtbaar en toegankelijk te worden gemaakt. Dat kan via informatie en educatie, mensen trots laten zijn en verhalen laten vertellen, leegstand invullen met een cultuurhistorische functie, poorten naar achter-terreinen openen en het inzetten van bekende historisch figuren uit Weert.

De commissie geeft het advies om de notitie een duidelijkere structuur te geven: a) Analyse, b) Visie, c) Financiën. Liever ziet de commissie dat hoofdstuk c) achterwege gelaten wordt, immers een ambitie heeft geen relatie met crisis of bezuinigingen. Het tijdspad en de mogelijkheid de visie modulair te realiseren zijn van belang.

Conclusie is dat alles draait om zichtbaar maken van en verbindingen leggen naar cultuurhistorische elementen. Erfgoed dient gezien te worden als ontwikkelkans.

7. Terugkoppeling uit Monumenten-welstandscommissie

Mevrouw Beckers licht de behandelde plannen toe van de vergadering van de Monumenten-welstandscommissie van vandaag. Zie hiervoor het aparte verslag.

8. Handhaving

Dit punt wordt volgende vergadering onderling besproken en het hoofd van VTH wordt uitgenodigd voor de daaropvolgende vergadering.

9. Zichtbaarheid commissie Cultuurhistorie

Wegens tijdgebrek wordt dit punt uitgesteld.

10. Rondvraag

De heer Verhaag informeert naar de voortgang van de aanwijzing tot gemeentelijk monument van bij de melkfabriek in Stramproy. De herijking van de gemeentelijke monumentenlijst staat voor volgend jaar op het programma, mits voor het benodigde onderzoek voldoende middelen beschikbaar zijn. De aanwijzing of voorbestemming kan worden bespoedigd door hiervoor een aanvraag in te dienen.

11. Sluiting

De voorzitter dankt de aanwezigen voor hun inhoudelijke inbreng en sluit de vergadering om 17.15 uur.

Vastgesteld in de vergadering van 18 september 2014,

G. Gabriëls,
Voorzitter

J. Jongeling,
secretaris

Actielijst n.a.v. vergadering Commissie Cultuurhistorie 21 aug 2014

Vergadering	Actiepunt	Actie door
29 juni 06	1. (Ruimtelijke) plannen KMS/BC voorleggen aan commissie	PO
26 juli 07	2. Plaatsing vm. jongensschool Keent op gemeentelijke monumentenlijst	RB/m&a
29 apr 08	3. Oplossing voor archeologische informatieborden Molenakker voorleggen aan B&W	OSCW
26 aug 10	4. Karakteristieke panden oude bestemmingsplannen inventariseren	RB
26 aug 10	5. Vrijkomende niet-monumentale kerken inventariseren	Bisdom
8 maart 12	6. 3 schuilbunkers kazerneterrein t.b.v. gemeentelijke monumentenlijst	RB/m&a
7 maart 13	7. Terugkoppeling excessen	RB/m&a
21 aug 14	8. Hoofd VTH uitnodigen	RB/m&a